

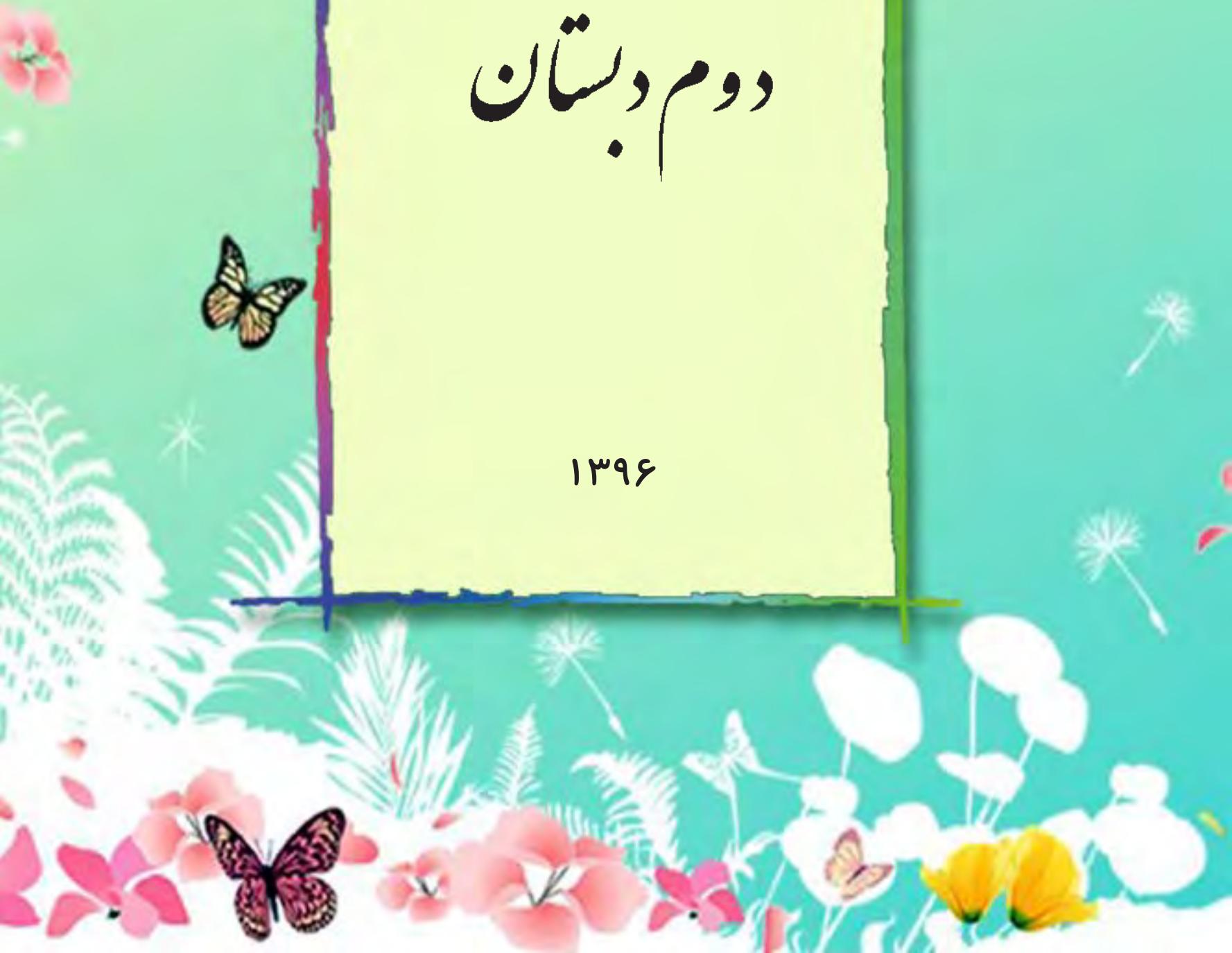
بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

ناری

دوم دستان

۱۳۹۶

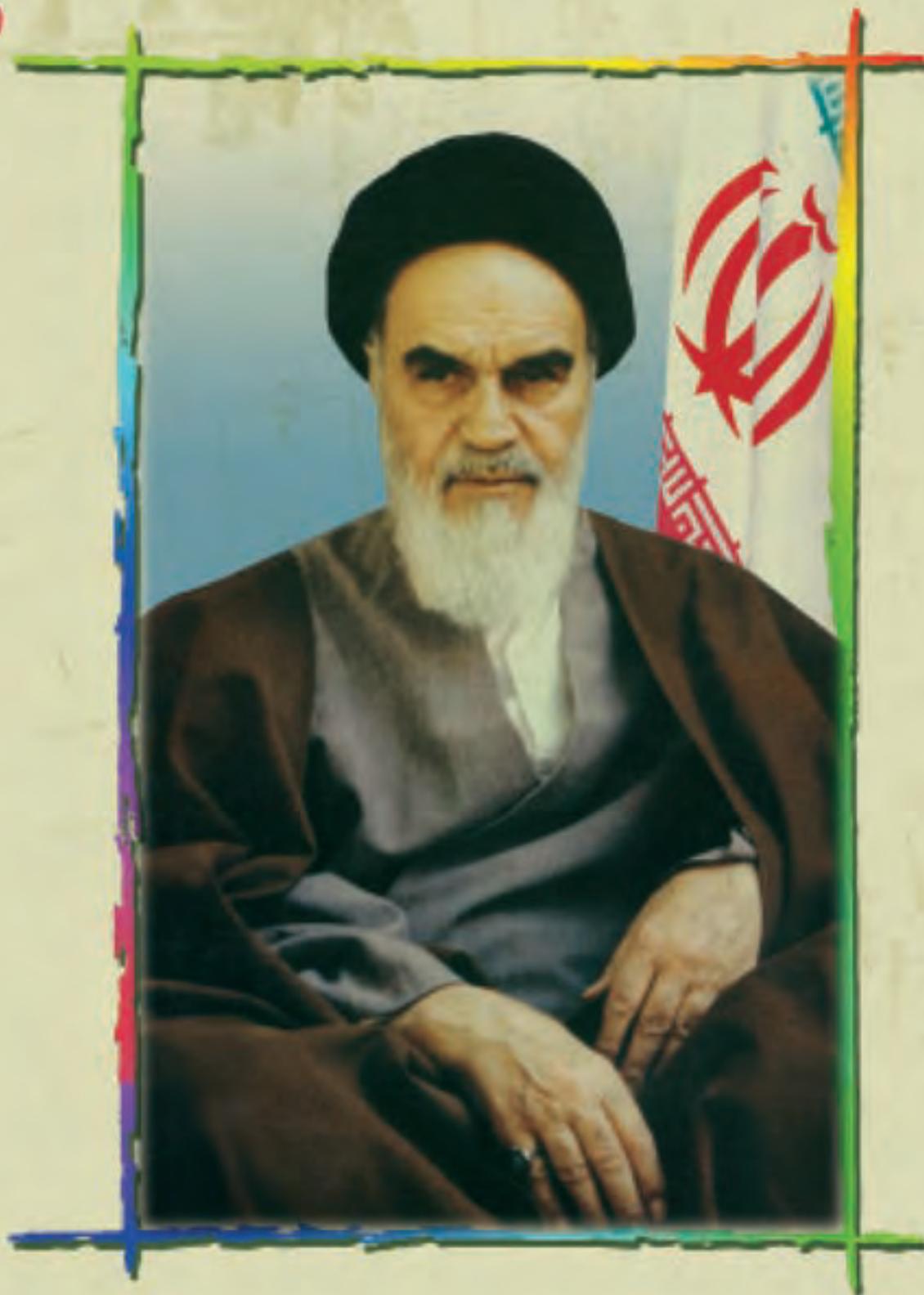

وزارت آموزش و پرورش

سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی

نام کتاب :	فارسی دوم دبستان - ۴۷/۵
پدیدآورنده :	سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی
مدیریت برنامه‌ریزی درسی و تألیف :	دفتر تألیف کتاب‌های درسی عمومی و متوسطه نظری
شناسه افزوده برنامه‌ریزی و تألیف :	زهرا رجمند شیدآباد، فریدون اکبری شیلداره، پریچهر جبلی آده، حسن ذوالفقاری، محمد رضا سنگری، اسدالله شعبانی، عبدالرحمن صفارپور، فاطمه صغیری علیزاده، غلامرضا عمرانی، گلزار فرهادی، حسین قاسمپور مقام و سليم نیساری (اعضای گروه تألیف)
مدیریت آماده‌سازی هنری :	اداره‌ی کل نظارت بر نشر و توزیع مواد آموزشی
شناسه افزوده آماده‌سازی :	لیدا نیکروش (مدیر امور فنی و چاپ) - مجید ذاکری یونسی (مدیر هنری) - سید علی موسوی (طریح گرافیک و جلد) - الهام ارکیا، بهاره جابری، میثم برباز، صبا صفا، فاطمه حق‌نژاد، مهدیه صفائی‌نیا، ثیین صبور، آزیتا آرتا، لیسا بر جسته، مهناز خسرو پناه، حمیدرضا بیدقی، سمانه‌دهقانی پور، محمدحسین تهرانی، علی خدایی، محمدعلی سپهرا فغان، حافظ میر آفتابی، علی موسوی خلخالی، سید علی موسوی، مانا نبوی فرهمند، سیاوش ذوالفقاریان، شیوا ضیایی، امیر نساجی و مریم صاحب‌الذاری (تصویرگران) - کامران انصاری (طریح خط رایانه‌ای) - سید علی موسوی، مهناز خسرو پناه (صفحه‌آرا) - فاطمه باقری مهر، زهرا رسیدی مقام، سیف‌الله بیک محمد دلیوند، فاطمه پزشکی، حمید ثابت‌کلاچاهی، راحله زادفعی‌اله (امور آماده‌سازی)
نشانی سازمان :	تهران : خیابان ایرانشهر شمالی - ساختمان شماره‌ی ۴ آموزش و پرورش (شهید موسوی)
تلفن :	۱۵۸۴۷۴۷۳۵۹، ۰۲۶۶، ۸۸۳۰۹۲۶، دورنگار : ۱۱۶۱-۹
ناشر :	اداره‌ی کل نظارت بر نشر و توزیع مواد آموزشی
چاپخانه :	شرکت افست «سهامی عام»
سال انتشار و نوبت چاپ :	چاپ ششم ۱۳۹۶
برای دریافت فایل pdf کتاب‌های درسی به پایگاه کتاب‌های درسی به نشانی www.chap.sch.ir و www.irtextbook.com مراجعه نمایید.	برای خرید کتاب‌های درسی به سامانه فروش و توزیع مواد آموزشی به نشانی www.irtextbook.ir یا www.irtextbook.com مراجعه نمایید.

کلیه‌ی حقوق مادی و معنوی این کتاب متعلق به سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی وزارت آموزش و پرورش است و هرگونه استفاده از کتاب و اجزای آن به صورت چاپی و الکترونیکی و ارائه در پایگاه‌های مجازی، نمایش، اقتباس، تلخیص، تبدیل، ترجمه، عکس‌برداری، نقاشی، تهیه فیلم و تکثیر به هر شکل و نوع بدون کسب مجوز ممنوع است و متخلفان تحت پیگرد قانونی قرار می‌گیرند.

امید من به شهادت‌تانی هاست.

امام خمینی (ره)

فهرست

ستایش

فصل اول نهادها

- درس اول: کتابخانه‌ی کلاس ما ۴
♦ یار مهربان (بخوان و حفظ کن) ۹
درس دوم: مسجد محله‌ی ما ۱۰
♦ چوندر پُربرکت (بخوان و بیندیش) ۱۳

فصل دوم بهداشت

- درس سوم: خرس کوچولو ۱۶
♦ راه سلامتی (حکایت) ۲۱
♦ ستاره (بخوان و حفظ کن) ۲۲
درس چهارم: مدرسه‌ی خرگوش‌ها ۲۳
♦ تمیز باش و عزیز باش (بخوان و بیندیش) ۲۸

فصل سوم اخلاق فردی و اجتماعی

۳۲ درس پنجم: چوپان درستکار
۳۵♦ احوالپرسی (بخوان و حفظ کن)
۳۶ درس ششم: کوشما و نوشما
۴۱♦ خوش اخلاقی (حکایت)
۴۲ درس هفتم: دوستان ما
۴۶♦ مورچه اشکریزان، چرا اشکریزان؟ (بخوان و بیندیش) ...

فصل چهارم راه زندگی

۵۰ درس هشتم: از همه مهرban تر
۵۴♦ مثل یک رنگین کمان (بخوان و حفظ کن)
۵۵♦ همکاری (حکایت)
۵۶ درس نهم: زیارت
۶۰♦ کی بود؟ کی بود؟ (بخوان و بیندیش)

فصل پنجم هنر و ادب

۶۴ درس دهم: هنرمند
۶۸♦ من هنرمندم (بخوان و حفظ کن)
۶۹♦ کودک زیرک (حکایت)
۷۰ درس یازدهم: درس آزاد
۷۲ درس دوازدهم: فردوسی
۷۶♦ یک کلاع، چهل کلاع (بخوان و بیندیش)

فصل ششم ایرانِ من

درس سیزدهم: ایرانِ زیبا ۷۹
♦ ای خانه‌ی ما (بخوان و حفظ کن) ۸۵
درس چهاردهم: پرچم ۸۶
♦ با پرستوهای شاد (بخوان و حفظ کن) ۹۱
درس پانزدهم: نوروز ۹۲
♦ عمو نوروز (بخوان و بیندیش) ۹۹

فصل هفتم طبیعت

درس شانزدهم: پرواز قطره ۱۰۲
♦ شیر و موش (حکایت) ۱۰۶
درس هفدهم: مثل دانشمندان ۱۰۷
♦ درخت کاری (بخوان و حفظ کن) ۱۱۰
♦ بلبل و مورچه (نمایش) ۱۱۱
♦ روباه و خروس (بخوان و بیندیش) ۱۱۲
نمایش ۱۱۴

سخنی با آموزگاران گرامی

خدارا سپاس می‌گوییم که به ما توفیق داد تا طراحی، تدوین و تولید کتاب‌های فارسی و نگارش فارسی و دیگر کارافزارهای آموزشی برنامه‌ی فارسی را براساس تازه‌ترین اهداف و سیاست‌های آموزشی به انجام برسانیم. امیدواریم آموزش زبان فارسی موجب بهبود و رشد کیفی آموزش و پرورش شود و همت بلند شما همکاران تلاشگر، افق‌های تازه‌ای را فراروی نسل آینده بگشايد.

برای اجرای بهتر آموزش و تدریس مطلوب این کتاب، نظر شمارا به نکات زیر جلب می‌کنیم:

۱. در برنامه‌ی آموزش زبان فارسی، به مهارت‌های چهارگانه‌ی زبانی و قدرت تفکر و اندیشیدن، به یک میزان توجه شده است. براین اساس، محتوای درس فارسی در قالب دو کتاب فارسی و کتاب نگارش تهیه و تدوین شده است؛ بنابراین تدریس و یاددهی هردو کتاب دارای اهمیت است.

۲. برای تقویت خط تحریری، تمرين‌های رونویسی در کتاب کار پیش‌بینی شده است؛ بنابراین، دادن مشق اضافی یا دفتر مشق، ضرورتی ندارد. در صورت نیاز به کار بیشتر، معلم می‌تواند دفتری با عنوان «دفتر فارسی» تعیین کند تا دانش‌آموزان، تمامی پاره‌مهارت‌های نوشتاری همچون مشق خط، رونویسی، فعالیت‌های درست‌نویسی، املا، جمله‌سازی و نگارش را در آن تمرين کنند.

۳. در کتاب‌های فارسی از سه نوع خط استفاده شده است: اول خط نسخ یا خط خواندنی؛ دوم خط تحریری یا خط نوشتنی و سوم خط نستعلیق یا خط هنری.

خط خواندن، خطی است که در کتاب‌ها و روزنامه‌ها استفاده می‌شود. دانش‌آموز دست کم می‌تواند این خط را در کتاب‌های معرفی شده در انتهای همین کتاب و بخش‌های «بخوان و بیندیش» ببیند. خط تحریری در متن درس آمده است تا دانش‌آموز

هنگام رونویسی، آن را تمرین کند. برای یاددهی این خط، به آموزش جداگانه‌ای نیاز نداریم، زیرا هدف اصلی این است که دانشآموزان هنگام رونویسی آن را یاد بگیرند. خط نستعلیق یا هنری نیز خطی است که شعرهای کتاب با آن نوشته شده است تا دانشآموزان با زیبایی‌ها و ظرایف آن انس بگیرند.

۴. با توجه به اینکه امروزه در فرایند یاددهی - یادگیری، دانشآموز نقش فعالی دارد، توصیه می‌شود همکاران تا حد امکان از روش‌های فعال و پیشرفت‌ه در تدریس و آموزش کتاب فارسی بهره بگیرند. ایجاد فرصت‌های مناسب برای مشارکت دانشآموزان در فعالیت‌های کلاسی، باعث تقویت مهارت‌های گوش‌دادن، سخن‌گفتن، خواندن، نوشتمن و اندیشیدن می‌شود.

۵. با توجه به اینکه اساس و پایه‌ی آموزش بر تفکر و خلاقیت استوار است، انتظار می‌رود همکاران گرامی در کلاس درس به این جنبه و نیز تفاوت‌های فردی توجه داشته باشند. برای تقویت خلاقیت، بهتر است از پرسش‌های واگرا و باز پاسخ، استفاده شود. در پاسخ‌های ابداعی و خلاق دانشآموز، از پیش‌داوری دوری کنیم تا مانع پرورش و شکوفایی گفتار و نوشتار خلاق آنان نشود.

۶. برای بهبود آموزش زبان فارسی در طول سال تحصیلی، بهتر است در آغاز سال، جلساتی با اولیای دانشآموزان برگزار و نحوه‌ی کار با کتاب‌های فارسی به آنان توضیح داده شود. این کار موجب آگاهی بیشتر خانواده‌ها از رویکردها، روش‌ها و ساختار کتاب می‌شود و در نتیجه، تعامل بین مدرسه و خانواده را ارتقا می‌بخشد.

۷. اجرای مناسب هر برنامه، به راهنمای و دستورالعمل نیاز دارد، انتظار می‌رود همکاران محترم در کلیه‌ی مراحل تدریس از مطالب کتاب راهنمای معلم و کارافزارهای آموزشی فارسی به خوبی استفاده کنند.

۸. کارافزارهای آموزشی درس فارسی برای پشتیبانی از محتوای کتاب فارسی تهیه شده است. به کارگیری اجزای آن در حین تدریس موجب تسهیل، تحکیم و غنی‌سازی آموزش

و یادگیری زبان فارسی می‌شود.

۹. درس «آزاد» فرصتی مناسب برای معلم و دانشآموزان است تا در محیط کلاس و با آرامش، باهم نوشتند و کار جمعی را تمرین کنند. نوشتند درس آزاد کمک می‌کند تا مفاهیم و مطالب ضروری متناسب با منطقه‌ی خود را با درنظر گرفتن فصول کتاب، در کلاس درس طرح کنید. این انعطاف‌پذیری کتاب، به شما فرصت می‌دهد تا کمبودهای احتمالی را جبران کنید و در برنامه‌ریزی درسی و تألیف بخشی از محتوای کتاب، مشارکت داشته باشید.

۱۰. در ارزشیابی به مهارت‌های چهارگانه‌ی زبانی، تفکر و قدرت تحلیل دانشآموزان در طول سال تحصیلی توجه شود و در ارزشیابی‌های پایان‌ماه یا پایان‌نوبت نیز مهارت‌های خواندن و نوشتاری به عنوان فعالیت‌های عملی، مورد توجه قرار گیرد.

۱۱. از آنجاکه هدف اصلی کتاب فارسی تقویت مهارت گوش دادن، سخن‌گفتن، خواندن و تفکر است، پیشنهاد می‌شود دانشآموزان عزیز پاسخ سوالات را در این کتاب ننویسند تا فرصت بیشتری برای پرورش توانایی‌های گفتاری فراهم شود.

۱۲. ویژگی تلفیق آموخته‌ها و مفاهیم یادگیری ایجاب می‌کند تا در آموزش زبان فارسی به دیگر کتاب‌های درسی نیز توجه شود؛ به همین سبب، بسیاری از مفاهیم اجتماعی، هنری، دینی، علمی و حتی ریاضی، در کتاب فارسی با استفاده از شیوه‌های قصه و شعر ارائه شده است.

رهنمودهای ارزنده‌ی شما همکاران ارجمند، همواره پشتونه‌ی گام‌های ما خواهد بود.

گروه زبان و ادبیات فارسی

دفتر تألیف کتاب‌های درسی عمومی و متوسطه نظری